

MANUÁL PRO POZŮSTALÉ

Co všechno musíte udělat, když zemře někdo z vašich blízkých

1. **Ohlášení úmrtí** - V první chvíli nevíte nic o příčině smrti. Lepší bude se zesnulým nehýbat a zavolat lékaře (nejlépe ošetřujícího) nebo Záchranou službu - 155, aby konstatovali úmrtí. V případě podezření na trestný čin nebo sebevraždu je třeba volat Policii ČR (pitva). Vy můžete přikrýt tělo dekou, pomaleji dochází k vychladnutí těla; ztlumit topení, otevřít okno. Koroner vydá **List o prohlídce mrtvého**.

Připravit doklady: - OP zemřelého; jeho kartičku pojištěnce; rodný a oddací list; lékařské zprávy, další nálezy.

Ze zákona není stanovena žádná doba pro ohlášení úmrtí. Záchraná služba si přeje být vyrozuměna co nejdříve. Jiní ctí interval 2 hodin (viz. Zákon o pohřebnictví). Po stanovení úmrtí lékařem můžete volat Pohřební službu. Počítejte s tím, že tělo zemřelého ztuhne (jedná se o hodiny). Chcete-li jej sám (či s příbuznými) umýt a obléknout, je dobré tak učinit, než dojde ke ztuhnutí. Jinak mytí a oblékání zesnulého provádí pohřební služba.

2. **Úmrtní list a objednání pohřbu** - Při úmrtí osoby obdrží matriční úřad od zdravotnického zařízení, ve kterém osoba zemřela, nebo prostřednictvím pohřební služby, která zajišťuje pohřeb, tzv. list o prohlídce mrtvého. Tento dokument mohou doručit i pozůstalí. Na jeho základě zapíše zemřelého do knihy úmrtí a vystaví úmrtní list. Vystavený úmrtní list si pak můžete vyzvednout buď osobně, nebo je zaslán na adresu vypravitele pohřbu, a to doporučenou poštou do vlastních rukou. Většinou to trvá týden, oficiálně má ale matrika na vyřízení 30 dní. **Budete potřebovat:** svůj platný OP; OP, rodný a oddací list zesnulého; kopie Listu o prohlídce mrtvého; faktura o zaplacení pohřbu.

Optimální doba pro vykonání pohřbu je zpravidla 5 - 6 dní po úmrtí. Pohřební službu si vybírá rodina. Základní cena pohřbu je 15 – 20 000 Kč.

(Nárok na pohřebné - má ten, kdo zaplatil pohřeb nezaopatřenému dítěti (dítě do skončení školní docházky, nejdéle však do 26. roku věku v případě, že studuje nebo nemůže pracovat) nebo osobě, která byla rodičem nezaopatřeného dítěte. Výše pohřebného je pevná částka 5000 Kč. Žádost se vyřizuje na oddělení státní sociální podpory. Také některé obce vyplácí svým obyvatelům obecní pohřebné, jedná se o pravidlo schválené místním zastupitelstvem. Nárokovat jej lze na člověka, který měl v obci zapsaný trvalý pobyt. Samospráva jej vyplácí na základě předložení dokumentu o vypravení pohřbu.)

3. **Dědictví** - Dědictví vyřizuje notář. Je to jediný případ, kdy si nemůžete notáře sami vybrat. Notáři je vyřízení dědictví přiděleno soudem. Dědí se ze zákona nebo podle závěti, ale je možná i kombinace obojího. Dědic zmíněný v závěti má přednost před dědici ze zákona, výjimkou jsou takzvaní neopomenutelní dědici (potomci zemřelého). Ty lze po splnění určitých podmínek vydědit. Dědí se majetek nebo jeho část. Do výše ceny tohoto majetku na dědice ale zároveň přecházejí i dluhy zemřelého. Dědictví lze odmítnout. V některých případech pak ale dědický nárok přechází na potomky toho, kdo dědictví odmítl. (Výše odměny notáře - záleží na ceně majetku zahrnutého v dědictví. Z prvních 100 000 Kč základu = 2,0 procenta, z přebývajících částky až do 500 000 Kč základu = 1,2 procenta, z přebývajících částky až do 1 000 000 Kč základu = 0,9 procenta, z přebývajících částky až do 3 000 000 Kč základu = 0,5 procenta, z přebývajících částky až do 20 000 000 Kč základu

= 0,1 procenta, v každém případě však nejméně 600 Kč. Částka nad 20 milionů korun se do základu nezapočítává.)

4. Bankovní účet - Smrtí majitele účtu smlouva o běžném účtu nezaniká. V případě, že majitel účtu neurčil disponenta, tak do 24 hodin od doložení úmrtí klienta banka blokuje účet. Trvalé příkazy a inkasa tak z účtu přestanou odcházet, pokud majitel účtu nestanovil, že se v nich po jeho smrti nemá pokračovat.

Běžná praxe je taková, že jeden klient je vždy majitelem účtu. Může ale oprávnit jiné osoby (disponenty) k nakládání s penězi na účtu. Počet disponentů k účtu není omezen.

Majitel účtu také stanoví rozsah pravomocí, které budou disponenti mít.

Disponent může obsluhovat účet i po smrti jeho majitele, pokud majitel účtu bance za svého života sdělí, že dispoziční právo pro další osoby bude trvat i po jeho smrti. Ale pozor!

To platí jen u smluv, které byly podepsány po 1. lednu 2005. Pokud jste s bankou uzavřeli smlouvu do 31. prosince 2004, dispoziční práva platí jen za života majitele účtu.

Pokud chcete, aby měla určená osoba dispoziční práva i po vaší smrti, musíte smlouvu změnit. Až do skončení dědického řízení disponent nemůže účet zrušit. Notář si zjišťuje stav konta ke dni úmrtí majitele účtu. Peníze jsou součástí dědictví. Notář si může od banky vyžádat podrobný výpis účtu. Pokud nemáte dispoziční práva, a přesto potřebujete bankovním účtem disponovat, musíte požádat soud, aby vás stanovil jako správce dědictví a do vašich pravomocí zahrnul manipulaci s penězi na účtu.

5. Převod plynu, elektřiny a vody - Je třeba doložit úmrtní list člověka, s nímž byla uzavřena smlouva. Pak se ukončí odběr a provede celkové vyúčtování. Doplatek či přeplatek se řeší až s právoplatnými dědici.

6. Česká pošta – zrušení poplatků za TV a ČRo a SIPO - Nejprve je třeba zrušit všechny platby kromě poplatku za ČT a ČRo, tedy elektřinu, plyn atd. Pak na poště předložit úmrtní list a SIPO. Zde se vyplní formulář na zrušení poplatků za TV a ČRo.

Trvalý příkaz platby z účtu tím nezrušíte, ten zanikne až po ukončení pozůstalostního řízení, kdy obdržíte dokument od notáře, který předložíte v bance.

7. Zrušení telefonního čísla – kontaktovat operátora. Telefonní operátor nemůže žádat, aby dědici zaplatili pokutu za předčasně ukončenou smlouvu. Smlouva končí dnem úmrtí.

8. Povinné ručení – dopravní prostředky - V případě úmrtí vlastníka auta je třeba se obrátit na pojišťovnu. Pro provoz auta po úmrtí majitele se musí provést změna ve smlouvě, aby i nadále platilo povinné ručení (nemusí se znovu platit). Po skončení dědického řízení je znám nový majitel, který vlastnictví auta ohlásí na registru vozidel. Rozhodující je den, kdy vozidlo změnilo vlastníka. K tomuto dni zanikne staré povinné ručení. Pokud by pozůstalí chtěli povinné ručení zrušit hned po smrti majitele vozu, vystavují se sankcím České kanceláře pojistitelů. Lze požádat notáře o povolení vyřadit dočasně vůz z provozu a uložit značky do depozitu do vyřešení dědického řízení. Pouze tak je možné povinné ručení zrušit.

9. Pojištění - Pokud pozůstalí nevědí o majetkové smlouvě (povinné ručení, havarijní pojištění na vozidlo, pojištění nemovitosti či domácnosti aj.), pak se o ní mají šanci dozvědět při výročí pojištění, kdy pojišťovna posílá buď rekapitulaci smlouvy, nebo složenku k platbě pojistného na další období. Pozůstalí pak musí úmrtí doložit a požádat o zrušení nebo změnu smlouvy. Ohledně životních pojištění platí, že pojišťovna nemůže vyplatit pojistné plnění oprávněné osobě, pokud sama nepožádá o plnění. Promlčecí doba je deset let.